

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 270.

V Ljubljani, v petek 23. novembra 1888.

Letnik XVI.

Kmetsko dedno pravo.

I.

△ Srednji kmetski posestnik je jedna najtrdnjših podlag, na katerih stoji država; je glavni temelj vsakega naroda. Brez kmetov ni naroda, a brez naroda ni države. Varovati, vzdržati in pospeševati kmetski stan, pomeni varovati, vzdržati in pospeševati narod, in ž njim ob enem državo.

Če pa presojamo razmere kmetkega stanja, prepričamo se, da on ne napreduje, ne cvetja, marveč propada in gine. To se vidi po vsi srednji Evropi. Vsled tega pričeli so učenjaki, vlade in posamezni prijatelji kmetkega stanja iskati vzroke propada ter nasvetovati razne predloge, po katerih bi se zemljiščni posestniki mogli rešiti pogina, postaviti na trdne noge ter napredovati na korist posameznih narodov in držav. Velike kopice knjig so že napisane v proslavo kmetijstva.

Države prva dolžnost je, da varuje življenje in premoženje, duševno in telesno, svojim državljanom, da varuje in dela pravico, da pospešuje gmotni in duševni razvoj svojih prebivalcev.

Ali če hoče ozdraviti rano, poznati mora najprvo povod, vzrok bolezni in potem izbrati najboljšo, najprimernejšo zdravilo. Tako je tudi propadanju kmetkega stanja treba najprvo zaslediti pravi vzrok, da se zopet povzdigne in cvetja. Može, ki poznajo kmeta, njegove razmere, dobre in slabe strani njegove, ti može trditi, da so vzroki propadanju kmetijstva mnogoštevilni. Naš namen ni, da bi zopet naštevati razne vzroke, katere je naš list že očitel o svojem času.

Povdarjati hočemo na prvem mestu, da je popolna svoboda razkosavanja zemljišč eden glavnih vzrokov, da kmet hira in propada.

Krščanska in konservativna politika uči, da človek ni absoluten lastnik premoženja svojega, marveč le oskrbnik zemljišča za višje, posebno tudi za družbene namene. Stvarnik je prepustil zemljo,

na kateri bivamo vsem ljudem, da na njej živimo in ne stradamo; zato pa morajo zemljiške razmere tako biti vravnane, da se sicer varuje sveta pravica posestnikova, a vendar tudi preživi vse človeštvo. Zato pa se zemljišče ne more in ne sme prepustiti neomejeni samovolji posestnikov.

Kakor je nekrščansko suženjstvo, ravno tako je nekrščanska popolna svoboda posestnikov, ker ti lahko zlorabijo za-se to prostost, končajo sebe in naslednikom svojim zapuščajo le razvaline domačega ognjišča. Pravi napredek je le tedaj mogoč, ako se postave ozirajo vedno na gospodarske razmere časa in posameznih dežel. Nesvobodno podložništvo ni bilo dobro in moralo je nehati; tlaka in desetina ste se preživel, več niste ugajali sedanjim gospodarskim razmeram, zato ste zamrli. Na drugi strani pa tudi popolna prostost in načelo svobodnega razkosavanja zemljišč, matematično enako dedno pravo niso na korist srednjim zemljiškim posestnikom, temveč so vzrok njihovega propada; zato se morajo preduriti in omejiti v konservativnem smislu.

Da je temu res tako, dokazuje nam zgodovina kmetijstva v Avstriji minulih štirideset let. Koliko slavo pojejo letu 1848, ki je graščaku izvil bič iz rok ter kmeta oprostilo tlačanstva. Neomejeni liberalizem vladal je brez ovire z mladeniškim pogumom. Polomili so vse plotove in jezove, s katerimi je bil ograjen kmetski rod. Da, že gori smo pripomnili, da tlaka in desetina niste bili več primerni sedanjim gospodarskim razmeram; toda, kaj je koristila popolna svoboda našemu kmetu, to vidi in spozna vsakdo, kdor je nesebičen in odkritosrčen prijatelj kmetijstva. Židje in krščani njihovi tovariši pali so po kmetu in obrtniku, drli ga s šilom in dletom, in sedaj moramo že z Dijogenovo svetilnico po vaseh iskati srednjih zemljiških posestnikov, ki so brez dolga in morejo revno shajati na svoji grudi.

„Laisser faire“ — tako je učil glasoviti d'Argenson. „Ljudje imajo postave, vzore, vzglede za vse stvari; pustite jim popolno svobodo, naj se učijo po njih, in tako bodo srečno živeli.“ Žal, da je bil

ta državnik slab prerok, ker sedaj vidimo, kam so kmeta zapeljali vzori in vzgladi. V največjo revščino, ki jo človek pozna, ki pozna našega bednega kmeta gorje in bol.

Zadnje oviro, ki je še kmeta varovala skopuhov, oderuhov in „prostitih“ postopačev, odstranila je postava z dne 27. junija 1868, ki je dovolila popolnoma prosto razpolaganje s kmetijskimi posestvi. Povodenj dolgov vdrla je na zemljišča. Leta 1848 znašali so zemljiški dolгови v Avstriji 1 1/2 milijarde, sedaj znašajo dve milijardi. Ker je smel vsak posestnik razkosavati svoje zemljišče, krčili so se kmetski domovi in posestva, posamezni oderuhi pa so si s kmetovimi žulji polnili brezdanje žepe. Tako se je leta 1868 prodalo kmetijskih zemljišč za 48 1/2 milijona, leta 1884. pa že za 80 in pol milijona. Ako bi to šlo tako dalje, postali bi vsi kmetje čez nekaj desetletij le še najemniki na zemljiščih svojih očetov.

Treba je torej pomoči, hitre in izdatne pomoči. „Paures paysans, paure roi“, — tako govorili so nekdanje na Francoskem. „Ako je kmet reven, reven je tudi kralj.“ Naj se razvijajo veje prosto v svežem zraku, a deblo ostane naj trdno in zdravo. Obdelujmo in gnojimo torej zemljo, ki deblu in vejam daje sokove, moči rasti in cvetja.

Obresti v socijalnem oziru.

IV.

Sodeč po zemljiškem davku, so vsa zemljišča na Kranjskem vredna nekako sto milijonov. Tedaj prinašajo, ako po kapitalistično govorimo, vsako leto pet milijonov čistega dohodka ali dobička. Čisti dobiček pa ne more biti družega, kot to, kar se na zemljiščih več pridobiva, kakor se potrebuje. Tedaj bi kranjska zemljišča, oziroma kranjska dežela shajala, ko bi teh pet milijonov kamorkoli pošiljala. Recimo, da bi ne imela družega dolga kot 50 milijonov pri Rothschildu v Parizu ali pri Bleichröderji v Berlinu in obresti bi bilo poltretji milijon. Ta poltretji milijon bi se vsako leto po-

LISTEK.

Dva dni v Benetkah.

XIX.

6. septembra.

Potoma se razvije v naši družbi prav vesela zabava. Vsi smo bili zadovoljni, da se peljemo proti ljubim domačij, samo g. dr. je bil nekaj časa čmerkast, ker mu božja pot v Padovo ni obveljala. Slednjič se tudi on podá, pa za počitnice prihodnjega leta sv. Antona Padovanskega že zdaj na prvo mesto postavi. Da nam čas hitreje mine, začnemo peti in pripovedovati razne smešnice. Oglasi se jeden in pravi: Povem vam par ribniških, le poslušajte!

Kako se Ribničani odkrižajo sitnega kandidata.

Ob času volitve za deželni in državni zbor zavlada po vsi deželi nenavadno gibanje. Po prodajalnicah in krčmah, pod vaško lipo in na klopi pred županovo hišo ne čuješ družega pomenka, kakor o volitvi, o volilnih možih in kandidatih, kedaj in koga bodo volili. — Kaj čuda, da se tudi Ribničani zavedajo svojih ustavnih pravic in zanimajo za volitve. Vsaj so to sijajno pokazali še pri vsaki pri-

liki do zdaj in slovenski svet jim v tem oziru daje vse premalo časti in hvale. — Zmaga je bila tam vedno najbolj dvomljiva, zato, ker volijo Ribničani skupno s Kočevarji — le-ti pa imajo dosti večji okraj kakor je ribniški. Vselej je šlo komaj za jeden ali dva glasu navskriž. Če bi ne bili Ribničani tako složni in trdni kot skala — pa če ne bi bili pri Kosteleih in Osilničanih, katere je vodil o volitvah neupogljivi ribniški rojak, župnik Lovšin, dobili zvestih zaveznikov — nikdar ne bi bili zmagali. Zato pa čast jim povsod, koder se govori slovenski jezik!

Ribničanom je bilo že to jako nadležno, da so morali hoditi volit v kočevsko mesto, gnezdo zagriženih in o volitvah še posebno razpaljenih Nemcev. Njih „jajčja“ kultura je iz te dobe vsemu svetu znana. Stali smo — mi je pripovedoval volilec — v volilni sobani kočevski kakor dve vojski, na eni strani mi, nam nasproti Kočevarji in gledali se kakor psi pa mačke. Ko bi bil kdo le majhno podražil in rekel „ks, ks“, pa bi bili vkup skočili in sam Bog vé, kakov bi bil konec. Ribničani so imeli med sabo moža „Starašince“, Goljatove moči in postave, enega tistih, ki bodo na soodnji dan pomagali svet podirati. Za orjak je od jeze menceal z rokami

in nogami ter komaj čakal, kedaj bo treba rokave zavihati in Kočevarje iz hlače stresati. Najbrž da bi bili drobni Kočevarji po bližnjici, to je skozi okna prileteli na cesto.“

Nekega leta, ne vem že katerega, so bile zopet volitve kmetijskih občin za deželni zbor. Na vse duške se je Ribničanom vsiljeval za deželnega poslanca neki gospod visoko-nemškega duha in imena. Njegovega imena si ljudje niso mogli zapomniti, ampak so ga po svojih ustih pristrojili in gospoda klicali vedno le „gospod Hladnek“. Kdor je imel kaj posla pri njem, vsacega je gospod pridržal in mu do zoba dokazaval, kakó bi on skrbel za Ribničane, ko bi ga hoteli voliti za poslanca, in kolika sreča za ves okraj, katerega bi on zastopal. Ribničani so se naveličali neslanega ponujanja, ker so imeli že v domenu svoja domača kandidata, pa pošljejo enega izmed sebe, ki je imel kos dobrega jezika v ustih, naj stopi do g. Hladneka in mu na vsa usta pové, kakó je z njegovo kandidaturo.

Razplete se mej njima ta-le pogovor:

G. Hl.: „No, koga pa mislite voliti v deželni zbor?“

Ribn.: „Gespúd zlahtni, gotuovu jim je že kej ne ušiesa prileteju, tekera dva so si naši može

šiljal v Pariz ali Berlin, od koder bi se nikdar na Kranjsko ne vračal, razven, ko bi nam upnik v svoji dobrotljivosti ne pripomogel dolg zvišati. A zdaj je vprašanje, kje bi pa dobivala dežela vsako leto poltretji milijon, ki bi jej bil odveč, da bi ga lahko na tuje pošiljala? Treba bi bilo čarati, ali pa na ljubljanskem barji zlate rudnike odkriti.

Prav ravno taka je, ako so upniki v deželi, oziroma v državi in sicer zato, ker le eden del obresti, ki jih dobivajo, obračajo za-se, dajaje jih nazaj v produkcijo, eden del pa dajo zopet na obresti¹⁾ in s tem se produktivnemu stanu zopet obresti pomnože. Novo posojilo produkcijo za nekaj časa omami, ali ko je treba plačati nove večje obresti, ko prej še manjših ni mogla, pride razočaranje. Vse obresti, ki jih upniki ne obračajo v svoje potrebe, ampak v zopetno obrestno posojilo, bi producentom manj škodovala, ko bi se sproti metale v morje.²⁾

Ko bi bil res čisti dobiček, ali bi bili mi bogati! Pri zemljiščih bi dobili vsako leto pet milijonov, pri obrtu in trgovini pa tudi kak milijon, če ne več. Koliko bi imeli v sto letih? In Kranjska je še revna dežela v primeri z drugimi. Kaj bi bilo na celem svetu? S početka bi bilo že dobro, denarja bi imel kmalu vsak dosti, ali pozneje, v nekaj stoletjih, bi več ne bilo prijetno, ker bi se toliko denarja nabralo, da bi bili ljudje vedno v strahu, da bi zemlja pod denarno pezo ne zgubila ravnotežja in se vsi ne prekopicnili v vesmir.³⁾

Lepo piše v tem oziru sv. Ambrož: Denar presega zajce v rodovitnosti; nobena rastlina, nobena žival se ne more primerjati v rodovitnosti s posojilom, ki precej v prvem trenutku rodi in potem vedno večjo rodovitnost razodeva. Vse kar raste, ima mejo v svojem razvitku in neha rasti, le denar se vedno razrašča; kmalu presega na velikosti izvirno glavico in sploh nima nobene mere ne meje. Vedno raste denar, nikdar ne počiva njegova pridobivalna moč, denarni dobiček ne pozna odmora. In baš ta cerkveni učenik primerja posojilo z morjem, ki v divjem kipenju poteguje vase tuje posestvo, ne da bi bilo kedaj napolnjeno. Ali morje je marsikateremu v dobiček, lihvar⁴⁾ pa vsacemu v pogubo.

Kaj pa, se li ne sme nikdar z denarjem zaslužek iskati? Pač, daj ga v promet, začni to ali ono, za kar imaš večjo sposobnost in utegneš imeti zaslužek ne od denarja, ampak od tvojega dela v zvezi z denarjem. Ali pa izroči denar kacemu, ki je sposobnejši od tebe, da bo na tvoj riziko ž njim ravnal; ako bo dobiček, boš imel dobiček, ako bo zguba, boš imel zgubo, in ako se ves denar zgubi, se boš pa za ves denar obrisal. Ako pa denar komu posodiš, pač ne moreš drugega zahtevati, kot

¹⁾ Omenili smo že, da denar je posredovalni faktor produkcije, torej kapital, ki na eni strani množi obresti, množi na drugi strani tudi moč produkcije. Op. vred.

²⁾ Naša misel je ta, da delo in kapital lahko izhajata, ako kapital zahteva le primerne obresti. Op. vred.

³⁾ Tu se nam vsiljuje pesnikov rek: „Alle Theorie ist grau, grün ist nur des Lebens goldener Baum.“ Op. vred.

⁴⁾ „Lihvar pa vsacemu v pogubo.“ Ako ostane gosp. pisatelj pri svojem izvoljenem pomenu besede „lihvar“ — kdor jemlje obresti katere-koli, tedaj moramo reči: Ne bo nič! Kam pridejo ustanove, dobroteljni zavodi, cerkve itd. v tej obsodbi? Op. vred.

odbrali. Grenski Korel pa Podgurski Primož bosta.“

G. Hl.: „Ja, ja, govori se o Radežu in Pakižu — pa ste Ribničani res takó zabiti, da bodete ta dva v zbor poslali? Kaj pa razumeta o postavi? Nič. Eden je graščak, drugi pa kmet. Mene volite mene, ki imam vse postave v malem prstu, potem boste srečni!“

Ribn.: „Gespúd, al' mi bi radi družih postav, družih in buljih. Te, ki so zdej, nejso ze nas; so preojstre, nas prehodu žulijo. Pa smo djali, de bi dómač človek, ki sam nosi bútaro našega stanú, narbolj vejdel, kje je treba pomúči.“

G. Hl.: „Vi ste en osel — z vami ni govoriti.“

Ribn.: „Gespúd — ne de bi zemérili — jest aden, oni pa ta drúgi, ki se z oslam mejnijo.“

G. Hl.: „Zaprti boste, če boste tako govorili.“

Ribn.: „Če prav, sej buodo vsi sosedje vejdlj, zekaj buom. Zdej jim pa neravnost povejm, de so oni lih túlku ze našega poslanca, koker — nu, pa ne buom zinil, de jih ne bua sram!“

G. Hl. obledí, obrne se in buši pri enih vratih vun, Ribničani pri „družih“.

Z Ribničani ni dobro zobati črešenj.

da ti da vrne v izgovorjenem obroku, ker sta denar in riziko prešla v tujo last.¹⁾

¹⁾ Pri tem pa ostanejo v veljavi vsi vnanji naslovi je-mati obresti, ki so: Lucrum cessans — dobiček po posojilu zgubljen; damnum emergens — škoda po posojilu upniku; periculum sortis — negotovost, kedaj denar nazaj dobiti, da drugega ne omenimo. Op. vred.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. novembra.

Notranje dežele.

Predvčerajšnjim se je razdelil mej državne poslanca, kakor že znano, računski sklep *melijoracijskega zaklada* pro 1887; dohodkov je imel 753.184 gold. 24 kr. v gotovini in 964.600 gold. v vrednostnih papirjih. Za vravnavanje rek se je izdalo 1885. leta 12.069 gold., 1886. leta 95.395 gold. 60 kr. in 1887. leta 310.034 gold. 92 kr.

Ogerski državnozborski proračunski odsek se je včeraj posvetoval o proračunu trgovinskega ministerstva; na vprašanje Helfyjevo, kaj se je storilo v interesu vshodne trgovine, odgovoril je grof Czechenyi, da so se že pred dvema letoma poslane ekspedicije v vsa večja trgovinska mesta. Na podlagi njihovih poročil ustanovila sta se trgovinska muzeja v Belgradu in Solunu. Trgovinske zveze se ne morejo skleniti samo z denarjem, kar pa je bilo v moči vlade, je storila ter vzlic velikim težavam ni izgubila poguma.

Ogerska zbornica magnatov je brez debate nepremenjeno potrdila predlogo o konvertovanji.

Vnanje države.

„Civita Cattolica“ objavlja izvirno poročilo o obisku *nemškega cesarja pri papežu Leonu XIII.* List piše: „Pri sprejemu je pričel sv. Oče po običajnem pozdravu z nemškim cesarjem razgovor s tem, da je izjavil pristržno željo, kakó rad bi ga sprejel pod istimi ugodnimi okoliščinami, pod katerimi je sprejel Gregor XVI. pruskega kralja Friderika Viljema IV. ali pa Pij IX. cesarskega prestolonaslednika Friderika leta 1853. Potožil je svoj v resnici žalostni položaj, v kateri so ga pripravili (a cui era ridotto). Opomnil je, kakó je bil celó prihod Nj. veličanstva v Rimu liberalnemu časopisu povod za najbolj častitajlive in sovražne opazke (apprezzamenti) zoper sv. Stol. — Odgovarjaje na to je poudarjal cesar veliki čar, ki izliva papeštvo v Evropi, in da papežovo ime povsod obseva spoštovanje in čiščenje. Kar se pa tiče listov, ni si treba iz tega ničesa storiti (Non esserne de fare alcun conto). Vendar je pa položaj papežev v Rimu, odgovoril je sv. Oče, tako težaven in žalosten, da niti ne smé vrniti obiska cesarju, da ne pripravi v nevarnost svoje osebe in dostojanstva. Tu je hotel sv. Oče izreči svojo obširno razsodbo o splošnjem položaji Evrope, o nevarnostih, ki preté vsled neprestanega naraščanja anarhističnih strank, in o potrebi, da se zajezi to gibanje. Komaj pa je omenil sv. Oče ta predmet, pretrgal je cesarjev brat princ Henrik nenadoma s svojim vstopom (bruscamente interrotto) razgovor. Ta neprijetni dogodek (penoso incidente) je spravil razgovor iz prejšnjega tira ter ni mogel več sv. Oče nadaljevati o tem predmetu. Vendar pa je hotel papež konečno še izpregovoriti o verskem položaji v Nemčiji. Omenjal je za katoličane veselih vspehov na podlagi vzajemnih priznavanj ter priporočal, naj se cesar tudi v bodoče ozira na njihove težnje in koraka ne prestopa po poti, ki vodi do popolnega verskega miru. Nj. veličanstvo cesar je to priporočilo vsprejel blagohotno ter se laskavo izrazil, kar je znak njegovega blagega srca in naklonjenega mišljenja za katoliške podložnike.“

Bukareška sinoda je odklonila prošnjo *srbske kraljice Natalije*, da bi se vmešavala v zadevo njenega ločenega zakona. Vsak korak v tej zadevi, ki ga stori kraljica, mora biti brezuspešen, ker je srbska cerkev neodvisna od drugih, tedaj tudi metropolit ne priznava višje stopnje nad seboj. Vzlic temu pa se poroča iz Peterburga: Kraljica Natalija bo došla semkaj sredi decembra. Ista neki namerava prositi carevno, naj osebno posreduje v tej zadevi. Oh enem hoče kraljica prašati za svét odlične pravne in cerkvenopravne odličnjake.

Iz *Bolgarije* se vedno več oseb izseljuje v Rusijo, kar dokazuje, da Stambulova vlada še ni osrečila bolgarskega naroda. Neka peterburška brzojavka pravi: „V novič se je z merodajne strani povedalo bolgarskim izseljencem, da Rusija ne bo niti prsta več premaknila za Bolgarijo. Car neče ničesa več vedeti o tej deželi. To se strinja s poročilom „Vjedomosti“, da je ruska diplomacija po dunajskem obisku cesarja Viljema popolnoma izgubila upanje na nemško posredovanje v bolgarskem vprašanji; prepričana je, da je Bolgarija izgubljena za Rusijo. Večina ruskih diplomatov se je že potolažila zaradi velikanskega „fiasko“ v bolgarskem vprašanji in le malo jih je, ki še upajo v bodočnost.“

Nemški cesar je vložil tožbo zoper „Freisinge Ztg.“, ker je objavila odlomek iz Friderikovega dnevnika. S tem je sedanji vladar priznal, da je dnevnik pristen. — Koliko so vredna poročila o nevarnem položaji v Evropi, dokazuje najbolje nastopno. „Nat.-Lib.-Corr.“ je pisala: „Naši odnošaji nasproti Rusiji so postali zaradi vojaških in finančnih razmer

jako neugodni. Splošnje mnenje ne zaupa več zatrdjevanjem, da je mir utrjen. To bo omenjal tudi cesar v svojem prestolnem govoru.“ Kako slab prorok je bilo to izvestje, kaže nam včerajšnja brzojavka iz Berlina.

O novem *italijanskem kazenskem zakoniku* se prostodušno izjavlja „Perseveranza“: „Te naredbe se ne dotikajo cerkvenega organizma, marveč so zlobno pa nenevarno orožje. Dokazujejo samó, da navdaja vlado duh, ki jo odtujaše duhovništvu; zakonikove določbe gledé duhovnikov škodujejo vladi več nego cerkvenim služabnikom, ker bodo provzročile, da italijanske vlade ne bo več spoštovala Evropa, bodisi katoličani bodisi protestantje.“ — Zbornica je potrdila predručeno postavbo o javnem varstvu.

V *Franciji* so škandali na dnevnem redu. Kazenska preiskava zoper Gillyja še ni končana — v svojih posledicah. Ker Gilly ni mogel in smel govoriti pred sodnikom, izdal je v Bruslji knjižico naslovom „Moji papirji“ z dolgim predgovorom svojega zagovornika Peyrona (boulanguisa) in člankom iz peresa Chiracovega, ki je že izdal spis „Podkupovanje pod vlado III. republike“. Sedaj je prišel tudi ugodni trenutek za zloglasnega Wilsona, da stopi zopet na pozorišče. Prišel je objavljati v svojem listu „Petite France“ pisma raznih bogatašev, v katerih se zavezujejo plačati velike svote onim, ki jim pripomorejo do tega, da postanejo vitezi častne legije. Ti dogodki vzbujajo gnjus v človeku, ob enem pa tudi prepričanje, da je podlaga francoske republike nevarno trohljiva in da morda ni več daleč ona ura, ko bo hudo zahrumelo v cerkvi in veri sovražni Franciji.

Izvirni dopisi.

Iz Šentjurja pri Šmarji, 20. novembra. Naša fara imela je še malo tako lepih slavnostij, kakoršna je bila na zahvalno nedeljo v dan 4. nov. t. l. Praznovali smo ta dan 40letnico vladanja našega presvetlega cesarja in blagoslovljenje nove šolske zastave. — Že na predvečer dné 3. t. m. oblekla se je fara v praznično obleko, postavili so se lepi mlaji, okrašeni s cesarskimi in narodnimi zastavami, raz zvonik, farovž, šolo in druge hiše vihrale so cesarske in narodne zastave. Ko se je zmračilo, pričelo se je v farni cerkvi in pri podružnicah celo uro trajajoče slovesno zvonjenje, pokanje s topiči, na gričih zažgali so se kresovi, zažigal umeteljni ogenj, in ko so začeli visoko v zrak švigati raketi, prihitelo je vkup od vseh strani obilo ljudstva, dasiravno je jelo deževati.

V nedeljo v jutro zbudili so farane iz sladkega spanja topiči in „pritrkavanje“ v farni cerkvi. Ob 10. uri bila je slovesna sv. maša z „zahvalno pesnijo“. V lepi pridigi so demači g. župnik Andrej Šimenec povdarjali, kaj smo ravno danes, ko je zahvalna nedelja, dolžni Bogu, in koliko zahvalo smo dolžni presvetlemu cesarju, čegar redko slavnost ravno danes praznujemo. Lepo opisovali so življenje cesarjevo — pridiga segala je vsem poslušalcem globoko v srce.

Po sv. maši blagoslovili so g. župnik ob navzočnosti šolske mladine novo šolsko zastavo s spomenskim trakom, ki ga je podarila kumica gospa Ivanka Valentinčič-eva iz Ljubljane.

Ko je bilo cerkveno opravilo končano, zbralo se je v cerkvi navzoče ljudstvo in šolska mladina z novo blagoslovljeno zastavo pred cerkvijo, kjer se je imel pričeti slavnostni govor in spomeniška lipa zasaditi.

Slavnostni govor govoril je g. Ignacij Valentinčič, mestni svetovalec v Ljubljani, ter v kaj lepem in primernem govoru povdarjal pomen današnje slavnosti, opisaval cesarjevo življenje in njegovo delovanje od najmlajših let pa do zdaj, ter omenjal, da smo ravno Slovenci vedno bili zvest narod svojemu vladarju, kar hočemo tudi vedno ostati. „Hrast se omaje in hrib, zvestoba Slovenca ne gane.“

Ljudstvo poslušalo je lepi govor jako pazljivo in marsikomu utrinjale so se solze ginenosti. Ko je govornik s trikratnimi „slava“-klici na presvetlega cesarja končal, zasadila se je spomeniška lipa in ginljivo bilo je videti, ko so nežne ročice šolske mladine zasipale lipo v trajen spomin na to lepo slavnost.

Potem podá se šolska mladina z novo zastavo v šolo, kjer ji je g. učitelj Remic v navzočnosti občinskega starešinstva, krajnega šolskega sveta ter drugih povabljenih gostov v lepem govoru pojasnjeval pomen slavnosti, na katero se bodo gotovo vsi še v poznejših letih z veseljem spominjali.

Po končanem govoru zapeli so otroci cesarsko pesen in razdelila se je knjižica „Naš cesar“ med

šolsko mladino, ki se je ob enem tudi primerno pogostila, in gotovo bo ta dan vsacemu izmed njih do poznih let v prijetnem spominu ostal.

Pri obedu, ki so ga priredili g. župnik, vršilo se je mnogo navdušenih napitnic na presvetlega cesarja in drugih. Sploh je bil le jeden glas, da je slavnost zares bila lepa.

Zahvala za to gré v prvi vrsti g. župniku, ki so v malo letih svojega bivanja med nami za cerkev in za probujenje faranov mnogo storili, zahvala gré g. Ign. Valentinčiču iz Ljubljane in njegovi gospej soprogi, učitelju g. Remicu in županstvu domačemu, kakor tudi g. Fr. Košaku, županu grosupeljskemu, ki je slavnost s svojo navzočnostjo počastil; — posebna zahvala pa gré g. Fr. Simončiču, trgovcu v Šentjurji, ki je za to slavnost zelo veliko storil ter neutrujeno tekal od vasi do vasi, od hiše do hiše in nabral vse novce za novo šolsko zastavo in za izvršitev slavnosti; konečno zahvala vsem drugim, ki so k tej slavnosti sploh kaj pripomogli.

Iz Novega Mesta, 21. novembra. (Potovanje skozi vel. laški okraj.) Po svojih opravkih sem te dni s svojim prijateljem prišel do Retij (Levstikove vasi). Ker sem vže večkrat bral kak dopis v „Dolenjskih Novicah“ iz te vasi, hotel sem vendar sam se prepričati, kje stoji rojstvena hiša slavnega pisatelja. Nehoté zagledal sem tisto lipo, o kateri sem bral pred nekolikim časom v „Dolenjskih Novicah“, da ima „račje lastnosti“. To drevo je pač že malo vredno in trhljeno. Lepo bi bilo, ko bi se tam zasadila nova lipa in se ohranilo še vaško drevo. Vsakemu se mora pač vzbuditi srce, ako ima priliko ogledati si vitke lipe pri sv. Antonu v Dobrepolji, ki so zares ponos celi občini. Čast so mlada drevesca ondotnemu županu, ki se je zares mnogo trudil, da so občani v jednom dnevu okoli sto mladih lipic zasadili. Čez nekaj let bodo te lipe velika krasota celi občini in v korist sejmarjem, ki bodo lahko v hladni senci prodajali svoje blago. Mej temi nežnimi lipicami stoji kakor matere kakih osem debelih lip, ki bolj zaslužijo omenjene biti, kakor ona v Retjah.

Bral sem tudi v „Dolenjskih Novicah“, da so začeli v onih krajih češplje sekati zaradi povišanega davka na žganje. No, to pač ni istina. Nekaj češpelj je res posekanih, pa zvedel sem od ondotnih kmetov, da je češplje lansko leto sneg polomil in zato so je morali posekati. Kmetovalci pač vedó in spoznajo, da je bolj zdravo domače žganje, nego „špirit“.

Iz Sp. Idrije, 19. novembra. Gotovo bote rekli: zdaj so se pa tudi zaspanci oglasili; nikdar ni bilo kaj o njih slišati. Prav imate, saj smo tudi v resnici zaspani. Kako pa je to? mislil si bode marsikdo, saj so vendar zdaj dosta dolge noči. Res je to, pa kaj bi pomagalo, če bi bila noč tudi 24 ur dolga, če pa celo noč ne bi imel človek ljubega miru. Naši zakonodajalci bili so v resnici prav skrbni za nas; sklenili so vse mogoče postavbe, tudi krčmarjev niso pozabili. Hoteli so jim nočnega počitka preskrbeti, dobro vedoči, da si ga kaj radi kratijo. Res, prav pametno je to, človek naj po dnevu dela, po noči pa počiva, ne pa narobe. Tega naj bi se tudi naši krčmarji držali, da, marsikateri izmed teh ljudi se malo zmeni za paragrafe. Pri nas lahko počnemo, kar nam je drago. Posebno pa so nekateri naši krčmarji prav prosti ljudje. Brez vse skrbi se lahko v njih hišah nekoliko gostje za lase pograbiijo, pleše se lahko kakor se hoče, vpije in razgraja se lahko celo noč brez vse skrbi. Marsikateremu človeku tako početje preseda, saj pa tudi po pravici. Človek, ki se po dnevu muči, zasluži ponočnega počitka; toda ponočni razgrajalci mu ga ne privoščijo. Policijska ura je večkrat zjutraj ob 5. ali še celo ob 6. uri. Županstva naj torej za red skrbé. Mnogi bili bi iz srca hvaležni, ako bi slav. c. kr. oblast blagovolila skrbeti, da bi imeli tudi nekateri krčmarji nekoliko počitka, pošteni ljudje pa mir. Nedolžni bi se varovali na ta način pohujšanja, ponočni razgrajalci bi si pa vendar kak vinar prihranili za potrebne reči. Poštenim krčmarjem se prav iz srca privoščí, da bi imeli kaj dobička od gostilnic, saj morajo tako mnogo davka plačevati; toda ne pozabijo naj nikoli, da ponočni plesi in razgrajanja jim ne bodo dala božjega blagoslova.

Slovstvo.

Drobtinice.

(XXII. letnik. Vredil dr. Frane Lampe, profesor bogoslovja, vodja Marijanišča. Izdala »Katol. družba.« V Ljubljani 1888.)

Še ni mnogo mesecev od tega, ko sem čital v nekem kratkočasnem listu nastopni pogovor. Pisatelj

novega proizvoda vpraša poznatega ocenjevalca: „No, kako Vam je všeč moja najnovejša knjiga?“ „O“, odvrne ta dvoumno, „z veseljem sem jo odložil“.

„Z veseljem sem jo odložil“, tako rečem tudi jaz gledé zgoraj navedene knjige. Samo prosim razumnega čitatelja, da vsprejme mojo sodbo le blagomisleče in v dobrohotnem pomenu. Naravnost moram namreč trditi, da sem res občutil posebno veselje v svojem srci prečitavši zopet novo književno delo naše „Katol. družbe“, vrejeno po neumornem gosp. dr. Lampetu.

Že lični posnetek prelepe podobe Marije, Pomocnice kristijanov, v kapeli marijaniški, vphva jako priključivo na človeka. In trdno se nádejam, da se ne bo nihče, kdor začne knjigo prelistavati, zadovolil morda že s samimi naslovi, marveč bode čital tudi vsebino kar od kraja do konca. Preverjen naj je, da mu ne bode žal.

Posvečene so letošnje „Drobtinice“ premil., prevzv. knezo-škofu Jakobu, pospeševalcu katoliškega slovenskega tiska. Ta jako častni pridevek našega gospoda knezo-škofa pojasnjuje druga stran v klasično dovršenih latinskih verzih; menda se ne motim, če trdim, da je ime pesnikovo zaznamovano na naslovni strani. Da je tudi naslednja pesem in sredi knjige še dobrih pet listov životopisnih črtic odmerjenih blagemu našemu vladiki, praznujočemu petindvajsetletnico mašništva, za vse to, pravi gosp. vrednik v predgovoru, „se mi pač ni treba opravičevati.“ „Drobtinice“ s tem niso hotele oznanjevati človeške slave, ampak le kazati so hotele čustva kranjskega duhovstva in ljudstva do svojega višjega pastirja.“

Iz predgovora vrednikovega povem pri tej priliki sploh toliko, da najprej pojasnjuje, zakaj se je pričelo njihovo nadaljevanje in zakaj to ne more ostati brezkoristno vernemu slovenskemu ljudstvu. Za tem pa nasleduje v kratkem splošnji pregled štirih delov, v katere so razdrobljene letošnje „Drobtinice“. In ko bi hotel to kar prepisati, bila bi to že nekaka ocena vse knjige. A tega ne storim, marveč hočem o tem samostojno izpregovoriti nekoliko besed ter dodati nekaj opazk.

Γλαυκὸν εἰς Ἀθήνας, ali z domačo primero: vodo bi nosil v Savo, ko bi sploh hotel hvaliti homiletično delovanje pokojnega škofa Antona Martina Slomška ali pisati kaj več o sedmerih postnih pridigah, natisnenih v prvem delu letošnjih „Drobtinice“.

Res je sicer, da sta prva in druga postni pridigi umljivi le bolj onim Slovincem, kateri bivajo po vinorodnih krajih prekrasne naše domovine, zato je pa družih pet pridig toliko bolj občevajnih in doumnih vsacemu Slovincu. In kratko lahko rečem: kar se v teh sedmerih pridigah obravnava, je tako rekoč „unum necessarium“, „edino potrebno“ vsacemu vernemu Slovincu in vsaki krščanski družini.

Prečitavšemu te cerkvene govore nedosežnega Slomška, vzbudila se mi je goreča želja: Bog daj in dejanjski častilec Slomškovi, da bi se kmalu moglo nadaljevati in redno izvršiti izdajanje njegovih „zbranih spisov“.

(Dalje prih.)

Dnevne novice.

(Iz Celovca) se nam piše: „Celovčanka“ skuša cesarjevo slavnost Ciril-Methodove podružnice osmešiti. Predrzo dovolj jo imenuje „takozvano“ cesarsko slavnost. Govora slavnostnega niti ne omeni, kakor tudi molče prezré, da se je pela in od vseh navzočih stojé poslušala cesarska himna in se deklamovale pesmi patrijotičnega zadržaja. Bóde jo pa prav posebno dramatični prizor „Ali smem Slovenec biti?“ Predstavljajoče gospode hoče glumačem primerjati in jih s tem deloma osmešiti, deloma ovaditi. To se jej težko posreči. To ni igra ali gluma, ampak prav resen prizor, ki nikomur ne more biti v nečast, tako malo, kakor resen govor. Sicer pa že vemo, kako „Celovčanka“ nas Slovence „ljubi“, in se njenim besedam več ne čudimo; ona noče vedeti, da je uradni list in da nosi c. kr. orla na čelu, pod katerim naj so vsi narodi Avstrije ravnopravni. „Celovčanka“ premnogokrat zbegana, dostikrat le prerada pozabi celó svoje dolžnosti. Namesto, da bi pomirovalno uplivala na vže tako dovolj razburjene duhove v Koroškej, začela je sama hujskati ter postala tako druga „Beljaška Urša“.

(Kmetijsko potovalno predavanje) o trtni uši imel bode tajnik c. kr. kmetijske družbe g. Gustav Pirc v nedeljo 25. t. m. dopoldne ob 9. uri v

Podragi in popoldne po cerkvenem opraviu na Gočah nad Vipavo.

(Pisateljskega društva) zabavni večer bil je sinoči primerno dobro obiskan. Predsedoval je gosp. J. Valentinčič, čital pa J. Žitnik „Črtico iz l. 1848“ in „Večer na bleškem jezeru“. Kvartet izvrstnih čitalničnih pevcev pel je izborno več lepih pesmij ter kratkočasil družbo. Prihodnjemu večeru predsedoval bo g. A. Svetek.

(Upravno sodišče na Dunaji) izbrisalo je hišne posestnike v Celji iz vrste volilcev velikih posestnikov v okrajni zastop. Vsled tega dosedanji zastop ni v redu izvoljen in je od ministerstva razpuščen.

(Prepovedan semenj.) Ker na Vačah in v okolici razsajajo osepnice, prepovedalo je c. kr. okr. glavarstvo litijsko semenj dné 30. t. m. na Vačah.

(Občina v Žičah) na Štajerskem nakupila bo v spomin cesarjeve štiridesetletnice hišo in nekaj zemljišča za ubožno hišo.

(Posebna želja.) V Mariboru vrše se volitve v mestni zastop. Vdeležba je jako slaba. V 3. razredu prišla je komaj polovica volilcev na volišče. „Marb. Ztg.“ piše, da pri mestnih volitvah ne gré za drugo, kakor da je mestni zastopnik Nemeec „od pēt do glave“. Torej se mora kandidat prej preleviti.

(Brzojavna postaja) z omejeno dnevno službo ustanovljena je v Lescah na Gorenjskem.

(Pri občinski volitvi) v Senožečah izvoljen je županom gosp. K. Demšar; svetovalci pa gg.: Fr. pl. Garzarolli, Jernej Brajdič, J. Dejak, J. Meden, M. Koritnik in J. Piano.

(Virtuoz na kontrabasu,) g. Blaž Fišer, koncertoval bode dné 7. decembra v Zagrebu, sodelovanjem „Sokolovega“ orkestra in zbora društva „Kolo“.

(V Zagrebu) pokazale so se zopet osepnice mej delavci v tabačni tovarni. Umrla je za osepniciami 18letna delavka Marija Vodeničar iz Kostanjevice.

(Srečne ženske.) „Sl. Gospodar“ piše, da v gostinjskem kopališči teče sedaj že 16. mesec, odkar niso pokopali nobene ženske. Kopališče ima poleti do 4000, po zimi pa do 1200 prebivalcev.

(Razpisana) je služba okrajnega zdravnika v Kaplji na Koroškem. Zahteva se tudi znanje slovenščine. Prošnje do 8. decembra.

Raznoterosti.

— Čudak. V Parizu je nedavno umrl grof Amorini Bolognini v starosti 103 let. Bil je popolnoma plešast, imel pa je za vsak dan v mesecu drugo lasuljo; vse so bile enake barve, le dolgost las je bila za vsak dan nekoliko večja, takó da je človek mislil: Lej, kako starcu hitro lasje rastejo. S prvim dnem v meseci je zopet pričel z najkrajšo lasuljo. Ako je tu kašljal in ga je kdo prašal, če se je prehladil, odgovoril je: „Skoraj gotovo, ker sem si dal pri tem hladnem vremenu lase striči.“

— Prva železnica v Kitaji se bo v kratkem otvorila; zgradili so jo francoski podjetniki, in sicer mej Tientsinom in šest kilometrov oddaljenim posestvom podkralja Li-Hung-Canga. Železnica je last podkraljeva. Vozove so napravili v Lyonu na Francoskem. Podkraljev voz je zunaj modro potravan z zlatimi okraski. Ob stranéh ima cesarski grb in zmaja s petimi kremplji. Notranje voza je opravljeno po ukusu Ludovika XIV. Ta prva železnica ne bo dosti koristila deželi, a pripomogla bo k temu, da se bodo Kitajci sprijaznili s to evropsko iznajdbo.

— „Divina Commedia“ na jednom listu. V Napolji je razstavljeno delo, ki vzbuja splošno občudovanje. To je Dantejeva „Divina Commedia“, pisana na jeden list papirja tako razločno, da se more čitati s povekšalnim steklom. Delo obsega 14.233 stikov, okolu 96.000 besed in 400.000 črk. Zvršil je to delo neki Kosovel v papirnici v Podgori pri Gorici. Poročevalec dostavlja, da potrpežljivi pisalec ni oslepil.

Narodno gospodarstvo.

Izkaz razstavnikov odlikovanih na deželni sadni razstavi,

katero je priredila c. kr. kmetijska družba kranjska v proslavo vladarske štiridesetletnice presvetl. cesarja Frana Josipa I. v Ljubljani od 18. do 21. oktobra leta 1888.

V I. skupini: Sveže sadje.

(Razstavniki nabranih zbirk.)

(Dalje.)

Častna darila v denarji so dobili: Deželno darilo v znesku 5 cekinov kmetijska podružnica v Ratečah;

deželno darilo v znesku 4 cekinov Fran Klinar v Hrušici pod Ljubljano;

od daril, ki so bila že omenjena v tem listu, dobili so po 1 ali 2 cekina nastopni razstavniki.

Na Gorenjskem: Karol Bernard v Boh. Bistrici, Franc Bizjak v Draževniku, Valentin Burnik v Kamniku, Josip Fajdiga v Kamniku, Anton Javoršek v Mengiši, Jakob Pretnar v Srednji Vasi, Martin Potočnik v Sori, Matija Rant na Dobrovi, Josip Ravbekar v Boh. Bistrici, A. Rozman v Žabnici, Fran Stupar v Vodica.

Na Dolenjskem: Lavoslav Abram v Kostanjevici, Jurij Adlešič v Šmartinu, Josip Erker v Stari Cerkvi, Kristijan Engelman v Starem Trgu, Matija Hudovernik v Dobropoljah, Josip Franke v Šent Petru, Fran Koncilja v Žužemberku, Janez Saje v Šent Jerneji, Alojzij Jerše v Trebnjem.

Na Notranjskem: Karol Demšar v Senožečah, Karol Dermelj v Cerknici, Gustav Grossmann v Rakitniku, Anton Pegam na Planini pri Vipavi, Posip Potepan v Dolenjem Zemonu, Josip Žirovnik v Begunjah.

Presojevalni odbor je poluletno žrebe, katero je dal gospod H. pl. Obraczay za najboljšega dolenjskega razstavnika kmetijskega stanu, prisodil g. Antonu Planincu, predstojniku kmetijske podružnice v Boštanjih.

II. skupina: Sadni izdelki.

a) s častno diplomom kot največjo odliko: Avgusta Tschinkela sinovi v Ljubljani.

b) s srebrno svetinjo: Mihael Ambrožič v Mojstrani, Matija Erjavec v Vipavi, Rudolf Kirbisch v Ljubljani, Fran Kotnik na Vrdu, dr. Namorš na Jesenicah, opravništvo graščine impolske, Edvard Voltmann v Ljubljani.

c) z bronasto svetinjo: Gustav Delcot v Kostanjevici, Franc Dolinar v Veliki Dolini, Anton Domicelj v Zagorju, knezoškofijska kuhinja v Ljubljani, kmetijska podružnica v Boštanjih, Jakob in Srečko pl. Lenk na Raki, Julij Stare v Kamniku, Ivan Šašel v Adlešičah, Ivan Urbančič v Trnovem, Anton Uršič v Šent Vidu, Ivan Walland v Hlebcah.

d) s priznanjsko diplomom: Grofinja Valeska Barbo v Radelci, Fran Gollob v Lesnem Brdu, Josip Erker v Stari vasi, Franc vitez Langer v Bršlinu, kmetijska podružnica v Radečah, Fran Mreina na Gočah. (Konec prih.)

Telegrami.

Dunaj, 23. novembra. Zbornica poslancev: Vlada predloži postavo o nadaljevanju železnice Mostar-Serajevo. Forregger interpeluje zaradi razpustitve okrajnega zastopa celjskega. Naučni minister odgovarja na interpelacijo zaradi opuščenosti volitve nemških krajnih šolskih svetnikov v Sušicah (na Češkem), da ministerstvo ni imelo povoda uradno postopati. Naučni minister odgovarja na interpelacijo zaradi nastavljenja češkega kapelana za poučevanje veronauka v Litomericah, da je izdana naredba tamošnjega konzistorija postavno utemeljena.

Pariz, 23. novembra. Večina konservativnih in boulangistiških listov obdoljuje vlado, da namerava državen prevrat; kot priliko v to hoče porabiti dan 2. decembra na Baudinovem grobu nameravane izjave. Izzvala bo razpor ter iznašla zaroto zoper varnost, potem pa zaprla vodje konservativne in boulangistiške stranke, koje bo sodil senat.

Rim, 22. novembra. „Osservatore Romano“ pravi razpravljajoč poročila o papeževi zapustitvi Rima, da se bo to le takrat zgodilo, ako se bo takó skrčil železni obroč, s katerim obdaja italijanska vlada sv. Stol, da ne bi mogel sv. Oče več delovati in občevati s katoliškim svetom.

Tuji.

21. novembra.

Pri **Matiču**: Kraus in Ronzoni, potovalec, z Dunaja. — Fürnebök, Brust in Saulich, trgovci z Dunaja. — Bibus, stotnik, z Dunaja. — pl. Pavich, dvorni svetnik, iz Zadra. — Golob, posestnik, iz Sevnice. — Fuchs, posestnik, iz Kokre.

Pri **Stonu**: Petzer, Wirth, trgovca, z Dunaja. — Schönwald, Brauner z Dunaja. — Tuček, kapelnik, iz Rudolfovega. — Aleš iz Ribnice. — Lunaček iz Iga.

Pri **Južnem kolodvoru**: Abram iz Trsta. — Skočia z Bleda. — Grohar iz Loke. — Kermauner iz Trsta. — Candolini, uradnik, z Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
22. 7. u. jut.	738.8	-0.6	sl. svzh.	oblačno	
22. 9. u. pop.	740.2	1.4	sl. vzh.	jasno	0.0
23. 9. u. več.	743.5	1.4	sl. svzh.	„	

Srednja temperatura -2.7° C., za 0.3° pod normalom.

Izdajatelj: Matija Kolar.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

23. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 85 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „	82 „ 55 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 75 „
Papirna renta, davka prosta	97 „ 35 „
Akcije avstr.-ogerske banke	877 „ 20 „
Kreditne akcije	306 „ — „
London	131 „ 95 „
Francoski napoleond.	9 „ 64 „
Cesarski cekini	5 „ 77 „
Nemške marke	59 „ 77 1/4 „

Slovenski Žepni koledar

za leto 1889

izšel je ter se dobiva v jako lični obliki v **Katol. Bukvarni, pri Jos. Gerberji in J. Giontiniju** komad po 20 kr., po pošti 2 kr. več.

Knjižica je posebno primerna kot **novoletno darilo za kavarne**, kojim se dovoljuje primeren rabat. — Razprodajalcem po jako nižani ceni.

Tudi je dobiti v „Katol. Bukvarni“ **„Koledar katol. tiskovnega društva v Ljubljani“ za l. 1889,**

namenjen zlasti slovenski duhovščini. Med drugim podaja veroučiteljem **zapisnik učencev za več nego 400 otrok.**

Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo ta krasnovezani Koledar zastoj; neudom stane 1 gld. 20 kr., po pošti 5 kr. več.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

no pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4,

Uzorec blaga resnim kupeem franco na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmadratten) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

Ceniki s podobami zastoj in franco na zahtevanje.

Cela avstro-ogerska monarhija se pripravlja, da pokaže povodom 40letnega vladanja zvestobo in udanost svojemu ljubljenu vladarju, Narod hoče pokazati, da v resnici ljubi svojega cesarja in kralja, plemenitega očeta svojih zvestih otrok. Naravno tedaj, da se je postavil temu znamenitemu dogodku slovstven spomenik, ki proslavlja v vezani besedi krasne značaje v avstrijski cesarski hiši.

Naslovom

Perlen aus der österreichischen Vaterlandsgeschichte. (Biseri iz avstrijske zgodovine.)

Spisal

dr. Franc Izidor Proschko.

S podobami. 11 pól osmerke.

Cena v rudečem platnu vezane knjižice 80 kr., po pošti 85 kr.

je izšlo delce, koje navdaja duh pravega domoljubja; knjižica je tako rekoč izliv prirojene ljubezni avstrijskega naroda do vladarske hiše ter je jako primerna za predavanje v društvih, družbah, pri šolskih slavnostih, drugih slovesnih prilikah, kakor tudi posebno kot darilo za učence. Posebno vrednost je pridobilo delo s tem, ker je Nj. ces. visokost gospod nadvojvoda Albreht dovolil pisatelju, da mu je smel posvetiti to knjigo; v dotičnem dekretu se naglašja, „da je posvetitev s patriotskim duhom navdanih spisov iz avstrijske zgodovine najmilostnejše potrdil Nj. ces. visokost, ki izreka pisatelju najvišjo zahvalo za trud pri pomnoževanju tako dobrih spisov za mladino ter določil, da se večje število tega dela brezplačno razdeli raznim šolskim knjižnicam.“ Ta okoliščina je veljavna ocena Nj. ces. visokosti ter je odveč še poleg tega priporočati to knjigo.

Eno le še naglašamo: učitelj more dati učencu to knjigo v roke, dosege bo ž njo pozitivne koristi za duh in domoljubje učencevo, stariši bodo ž njo napravili otrokom veliko veselje, primerna je takó za rahla čuvstva otrok kakor za starejšo mladino; „biseri“ so pa tudi velik kras knjižnicam odraslih.

Božič je blizu ter ponuja lepo priliko, da se položi pod božično drevesce to delo, koje je takó odlikoval Nj. ces. visokost nadvojvoda Albreht.

— Naročila sprejemajo vse knjigarne. —

(1)

Dunaj, I., Spiegelgasse 12. **Leo Woerl**, dvorni založnik.

Dobiva se tudi v „KATOLIŠKI BUKVARNI“ v Ljubljani.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliško Tiskarne“ v Ljubljani.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Brata Eberl,
izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov
in napisov.
Pleskarska obrt za stavbe in meblje.
Ljubljana,
za Františkansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.
priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse
v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot
znano rečno fino delo in najnižje cene.
Posebno priporočilne za prekupece so **oljnate barve**
v ploščevinastih pušicah (Bleichbüchsen) v domačem
lanem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše
nego vse te vrste v prodajalnah.
Cenike na zahtevanje.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Janez Dogan,
mizarski mojster v Ljubljani
na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)
priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne
hišne oprave,
politovane in likane: altarne podstavke po 5 gld.
50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po
10 gld., žimnate modroce po 20 gld., vozičke za
otroke, okvire za svete in posvetne podobe
po mogoče nižje ceni.
Tudi prevzema vsa mizarska in slavnostna dela.
Cenilnik s podobami zastoj in franco.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Št. 7886. **Razpis** (2)
službe deželnega svetovalca pri
deželnem odboru kranjskem.
S sklepom slavnega deželnega zbora
kranjskega ustanovljena služba deželnega sve-
tovalca z letno plačo 1600 gld., z aktivitetno
doklado 240 gld., s pravico do 4 petletne
po 100 gld. in do pokojnine po dotičnih
za deželne uradnike obstoječih določbah od-
dala se bode z dnem **1. januarija 1889.**
Prošnjiki za to službo naj svoje prošnje
z vsemi dokazili, ki jih zahteva službena
pragmatika za deželne uradnike in v ka-
terih je zlasti dokazati, da so z do-
brim vspehom dovršili praktični
izpit za politično službovanje ali
pa za sodnijo, kakor tudi da so popol-
noma zmožni slovenskega in nemškega jezika
v govoru in pisavi, — predpisanim pôtom
vložé najkasneje
do 31. decembra 1888
pri podpisanem uradu.
Od deželnega odbora kranjskega
v Ljubljani, dné 20. novembra 1888.